

**Tymczasowe cele ochrony
obszar Natura 2000 Drzesno PLH140058**

Lp.	Przedmiot ochrony	Parametr	Cele działań ochronnych	Komentarz
1	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie występowania siedliska na powierzchni 3,06 ha (stan właściwy – FV).	Siedlisko 7230 występuje w obszarze w trzech lokalizacjach. Główny kompleks mechowiskowy położony jest na wschód od jeziora Drzesno, w dawnej zatoce jeziora. Jest to duży, dobrze uwodniony płat siedliska, na większości powierzchni w postaci ustabilizowanego pła wykształconego w procesie zarastania jeziora. Przeważają zbiorowiska z dominacją turzycy prosowej <i>Carex paniculata</i> , zachylnika błotnego <i>Thelypteris palustris</i> i mokradłoszki zaostrej <i>Calliergonella cuspidata</i> . Skrajne fragmenty płatu podlegają silniejszej sukcesji. W miejscach bardziej uwodnionych roślinność mechowiskowa ma inicjalny charakter. Kompleks otaczają podmokłe lasy bagienne 91D0 oraz łągi olszowe 91E0, w większości w młodocianych postaciach. W południowo-wschodniej części obszaru (na południowy wschód od Nałęczyna) siedlisko 7230 występuje w postaci dwóch płatów trzęsawiskowych. Zachodni odznacza się dominacją zachylnika błotnego <i>Thelypteris palustris</i> , siedmiopalcznika błotnego <i>Comarum palustre</i> , świbki błotnej <i>Triglochin palustre</i> , situ rozpięzchłego <i>Juncus effusus</i> i mietlicy rozłogowej <i>Agrostis stolonifera</i> . Warstwę mszystą tworzy tu głównie torfowiec obły <i>Sphagnum teres</i> . Wschodni płat posiada inicjalny, trzęsawiskowy charakter (przez co jest niedostępny) i występuje w postaci mszystego szuwaru turzycy dzióbkwatej <i>Carex rostrata</i> . W otoczeniu występują zadrzewienia łąkowe. Siedlisko 7230 wykształciło się ponadto przy południowym brzegu jeziora Drzesno w formie silnie uwodnionego pła zdominowanego przez zachylnika błotnego <i>Thelypteris palustris</i> , a miejscowo w postaci inicjalnych zbiorowisk kolonizujących odsłonięte osady jeziorne. Ogólny stan zachowania siedliska ocenia się jako niezadowalający (U1). Siedlisko podlega sukcesji wtórnej, następuje też rozwój kępowych turzyc, lecz nadal licznie występują gatunki charakterystyczne dla torfowisk alkalicznych, nie odnotowano też spadku areálu torfowiska. Należy założyć, iż podjęcie działań z zakresu ochrony czynnej przyczyni się do poprawy poszczególnych wskaźników parametru struktury i funkcji siedliska (np. w zakresie ekspansji krzewów i podrostu drzew), niemniej możliwość poprawy oceny ogólnej do stanu właściwego na obecnym etapie jest wątpliwa. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla
		Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na powierzchni badawczej	Utrzymanie udziału powierzchni zajętego przez siedlisko w powierzchni badawczej na poziomie minimum 80 % (stan właściwy – FV).	
		Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie występowania powyżej ośmiu gatunków charakterystycznych, lub pokrycia gatunków charakterystycznych w powierzchni badawczej na poziomie > 50% (stan właściwy – FV).	
		Gatunki dominujące	Utrzymanie występowania braku wyraźnych dominantów, przy udziale gatunków charakterystycznych dla siedliska 7230 i innych mniej więcej równym (stan niezadowalający – U1).	
		Pokrycie i struktura gatunkowa mchów	Utrzymanie całkowitego pokrycia mchów na poziomie minimum 50%, przy zajmowanej powierzchni przez mchy brunatne powyżej 20 % całkowitej powierzchni zajmowanej przez wszystkie gatunki mchów (stan niezadowalający – U1).	
		Obce gatunki inwazyjne	Utrzymanie braku występowania obcych gatunków inwazyjnych (stan właściwy – FV) na stanowisku 1 – współrzędne 537606,0601; 513649,5296; 537512,8191; 513676,3642 537461,9063; 513729,8662 oraz stanowisku 2 – współrzędne 536648,9299; 513604,8827 536616,7667; 513630,2934	

		536607,1951; 513689,9406 i stopniowa poprawa stanu zachowania na stanowisku 3 – współrzędne: 537870,0828; 513005,57 537871,975; 513028,8714 537893,1718; 513018,3757, zmierzająca do braku występowania gatunków inwazyjnych (stopniowa poprawa niezadowolającego stanu zachowania - U1 do stanu właściwego – FV).	waloryzacji oceny stanu ochrony siedliska. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie „Ekspertryza botaniczno-fitosocjologiczna obejmująca inwentaryzację następujących przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Drzesno nPLH140058: 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk; 1903 Lipiennik Loesela (<i>Liparis loeselii</i>)” - Fundacja Snopowiązałka - F. Jarzombkowski, E. Gutowska, K. Kotowska (2022 r.).
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Utrzymanie braku lub pojedynczych gatunków ekspansywnych roślin zielnych na stanowisku 3 oraz stopniowa poprawa stanu zachowania zmierzająca do udziału ww. gatunków na poziomie do 5 % na stanowisku 1 i stanowisku 2 (utrzymanie właściwego – FV stanu zachowania na stanowisku 3 i stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2 do stanu niezadowolającego – U1 na stanowisku 1 i 2).	
	Zakres pH	Utrzymanie wartości pH na poziomie 6-7 (stan niezadowolający – U1).	
	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	Stopniowa poprawa stanu zachowania zmierzająca do udziału krzewów i podrostu drzew na poziomie poniżej 15 % na wszystkich stanowiskach (stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2 stanowisko 2 do stanu niezadowolającego – U1 i utrzymanie stanu niezadowolającego – U1 stanowisko 1 i 3).	
	Stopień uwodnienia	Utrzymanie występowania poziomu wody mierzonego w piezometrze - do 2 cm powyżej, równo lub do 10 cm poniżej powierzchni torfowiska - w praktyce, w trakcie chodzenia po	

			torfowisku woda zawsze widoczna, przynajmniej do wysokości podeszwy (stan właściwy – FV).	
		Pozyskanie torfu	Utrzymanie braku pozyskania torfu (stan właściwy – FV).	
		Melioracje odwadniające	Utrzymanie braku sieci rowów i kanałów melioracyjnych oraz innych elementów infrastruktury melioracyjnej odwadniających torfowisko (stan właściwy – FV).	
2	1903 lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i>	Liczebność osobników	Utrzymanie populacji gatunku minimum na poziomie 200 osobników (stan właściwy – FV).	Stanowiska lipiennika Loesela <i>Liparis loeselii</i> w większości pokrywają się ze stanowiskami siedliska 7230. Zlokalizowane są zarówno w płatach położonych na wschód i południe od jeziora Drzesno, jak i w śródleśnym kompleksie w południowo-wschodniej części obszaru (w okolicy Nałęczyna). Poszczególne subpopulacje są stosunkowo liczne i odznaczają się dobrą kondycją. Obecne są zarówno osobniki generatywne, jak i wegetatywne. W zależności od sposobu wykształcenia płatu roślinności zasiedlają bądź kępy tworzone przez turzycę prosową <i>Carex paniculata</i> , bądź silnie uwodnione pło, miejscami zdominowane przez torfowce. Ogólny stan zachowania gatunku i jego siedliska oceniono jako zły (U2), głównie z uwagi na widoczne uszkodzenia (zgrzyzenia), stopień zarośnięcia płatu roślinnością krzewiastą i drzewiastą oraz wysokość runi. Podjęcie działań ochronnych przyczyni się do poprawy poszczególnych wskaźników stanu siedliska, niemniej ograniczenie występowania zgrzyzień czy innych uszkodzeń części generatywnych wydaje się niemożliwe. Na tę chwilę niemożliwe do oceny jest także osiągnięcie stanu właściwego na stanowisku 27 w zakresie utrzymania braku lub pojedynczego występowania wysokich bylin (roślin konkurencyjnych), mimo podejmowania działań z zakresu ochrony czynnej. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie „Ekspertryza botaniczno-fitosocjologiczna obejmująca inwentaryzację następujących przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Drzesno nPLH140058: 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk; 1903 Lipiennik Loesela (<i>Liparis loeselii</i>)” - Fundacja Snopowiażka - F. Jarzombkowski, E. Gutowska, K. Kotowska (2022 r.).
		Struktura populacji	Utrzymanie występowania juwenilnych, rozmnażających się osobników (stan właściwy – FV).	
		Stan zdrowotny	Utrzymanie występowania maksymalnie pojedynczych uszkodzeń części generatywnych (stan niezadowolający – U1).	
		Powierzchnia potencjalnego siedliska	Utrzymanie takiej samej (1,63 ha) lub większej w porównaniu do poprzedniego okresu monitoringowego powierzchni potencjalnego siedliska (stan właściwy – FV).	
		Powierzchnia zajętego siedliska	Utrzymanie takiej samej (1,77 ha) lub większej w porównaniu do poprzedniego okresu monitoringowego powierzchni zajętego siedliska (stan właściwy – FV).	
		Fragmentacja siedliska	Utrzymanie braku lub małej fragmentacji siedliska (stan właściwy – FV).	
		Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą	Utrzymanie stopnia zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą na poziomie <25% w przypadku stanowiska 28 i 29 (stan właściwy – FV) oraz stopniowa	

		poprawa stanu zachowania stanowiska 27 – współrzędne: 537543,8944; 513650,2282 537606,0601; 513649,5296 537461,9063; 513729,8662, zmierzająca do udziału roślinności drzewiastej i krzewiastej na poziomie <25% (stopniowa poprawa niezadowolającego stanu zachowania – U1 do stanu właściwego – FV).	
	Wysokie byliny/ gatunki ekspansywne - konkurencyjne	Utrzymanie braku lub pojedynczych osobników wysokich bylin/ gatunków konkurencyjnych w przypadku stanowiska 28 i 29 (stan właściwy – FV) oraz stopniowa poprawa stanu zachowania na stanowisku 27, zmierzająca do występowania roślin konkurencyjnych na poziomie < 50% (stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2 do stanu niezadowolającego – U1).	
	Wysokość runi	Utrzymanie wysokości runi na poziomie < 45 cm w przypadku stanowiska 28 i 29 (stan niezadowolający – U1) oraz stopniowa poprawa stanu zachowania stanowiska 27 (stopniowa poprawa złego stanu zachowania U2 - stanowisko 27 do stanu niezadowolającego U1).	
	Grubość wojłoku	Utrzymanie grubości wojłoku na poziomie < 5 cm (stan właściwy – FV).	
	Miejsca do kiełkowania	Utrzymanie miejsca do kiełkowania na poziomie > 10 % powierzchni grubości wojłoku na poziomie < 5 cm (stan właściwy – FV).	
	Stopień uwodnienia	Utrzymanie dużego stopnia uwodnienia (stan właściwy – FV).	